

ÅRSPLAN 2024- 2025

BAMBINI MONTESSORIBARNEHAGE

Innhold

Bambini Montessoribarnehage.....	3
Barnehagens lovgrunnlag.....	5
Fokus for barnehagene i Hamar 2024/2025.....	7
Hvordan vi jobber for å nå disse målene.....	9
Verdigrunnlaget i Bambini Montessoribarnehage.....	10
Bambini Montessoribarnehage sitt innhold og formål.....	14
Barnehagens fagområder.....	17
Rammeplanens fagområder.....	19
Barnehagens arbeidsmåter og metode.....	21
Overganger.....	24
Andre samarbeidspartnere.....	25
Spesielle datoer for barnehageåret 2024/2025.....	25

Bambini Montessoribarnehage

Bambini Montessoribarnehage

Bambini montessoribarnehage er en privat fem-avdelings barnehage, med barn i alder 10 måneder til 6 år. Barnehagen har vært i drift siden august 2002, og leier lokaler av Hamar Sanitetsforening. Vi samarbeider tett med Hamar Montessoriskole, og andre montessorienheter både nasjonalt og internasjonalt.

Montessorimateriellet og det individuelle barnet legger grunnlaget for vårt arbeid!

Avdelinger:

- Pluto: ca. 10/12- 33/36 måneder
- Merkur: ca. 10/12- 33/36 måneder
- Saturn: ca. 33/36 måneder – 6 år
- Jupiter: ca. 33/36 måneder – 6 år
- Uranus: ca. 33/36 måneder – 6 år

Montessoripedagogikken:

Montessoripedagogikken har et helhetlig utdanningsløp, som følger barnet fra fødsel og inn i voksenlivet.

Maria Montessori så på de første seks årene som de viktigste i menneskets liv, og mente at nettopp her legges grunnlaget for barnets personlighet og utvikling. Derfor er barnehagen en så sentral del av montessoripedagogikken. Maria Montessori var nominert 3 ganger til Nobels fredspris for hennes revolusjonerte arbeidet innen

læringsprosessen og utdanning i verden. Hennes metode fokuserer på barnet som et helhetlig individ og som et viktig medlem i samfunnet. Alle har et ansvar og alle er viktige.

Her skal barn både få rom for selvstendighet og få lov til å være en viktig bidragsyter for fellesskapet. Den voksnes rolle er å veilede og tilrettelegge, og gi barnet rom til utprøving. I barnehagen legger vi grunnlaget for videre læring og personlighetsbygging, samt et godt utgangspunkt for det videre helhetsperspektivet innen Montessori. Målet er å utvikle hele barnets potensiale med utgangspunkt i hvert enkelt barns behov.

Montessoripedagogikken har fått sitt navn etter Maria Montessori (1870-1952). Hun var en av Italias første kvinnelige leger. Gjennom metodisk observasjon av barnet og deres individuelle behov, fant hun ut at nøkkelen til all læring finnes i hvert enkelt barn.

Maria Montessori mente at barnet selv har en indre drivkraft til å lære og utvikle seg. Hvis barnet får være i et tilrettelagt miljø med frihet til å utforske sine omgivelser, vil barnet også utvikle selvstendighet. Hun utviklet materiell med hensikt i at barnet selv skal kunne utvikle seg best mulig, ut ifra sine egenskaper og forutsetninger.

Montessoripedagogikken bygger på et syn hvor barnet er i sentrum. Et syn der sosial, emosjonell, fysisk og intellektuell utvikling anses som like viktige.

Barnehagens lovgrunnlag

Offentlige mål:

Bambini Montessoribarnehagen drives etter Lov om barnehage og rammeplan for barnehagen. Vårt viktigste arbeidsredskap er Nasjonal pedagogisk fagplan for Montessoribarnehager, Barnehageloven, Strategiplanen for barnehagen og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Lov om barnehager

I formålsparagrafen står det «*Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.*

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og

ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» Barnehageloven, 2005.

Loven kan lese her:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehagen er ifølge rammeplan for barnehagen en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barnets beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

«Følg barnet» - Fagplanen for Montessoribarnehager

Montessori Norge har utarbeidet en egen pedagogisk fagplan for montessoribarnehager i Norge. Denne beskriver både fagområdene innen montessoripedagogikken, metodene og prosessene. Fagplanen har implementert områdene i rammeplanen på en pedagogiske måte som henger sammen med prinsippene i montessoripedagogikken. Fagplanen legger utgangspunkt for det praktiske pedagogiske arbeidet i en montessoribarnehage.

Rammeplanen

Rammeplanen er en forskrift til Lov om barnehager og bygger på formålsparagrafen.

Fra 1.august 2017 trådte den nye rammeplan for barnehager i kraft. Forskriften kan leses her: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning er sentrale prinsipper. Barnehagens verdigrunnlag skal gjenspeiles i det pedagogiske arbeidet, og barnets beste skal være et overordnet prinsipp. Planen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder er fremhevet med egne mål. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foresatte, eier og tilsynsmyndighet.

Taushetsplikt

Alle ansatte i barnehagen er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt. §20 Lov om barnehager.

Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet - vanligvis styrer - har opplysningsplikt til sosial tjenesten og barneverntjenesten. §§21 og 22 Lov om barnehagen.

Fokusområder for barnehagene i Hamar 2024/2025

I Hamar er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en en kvalitetsplan for barnehagene, som tar utgangspunkt i satsningsområdene til Hamar kommune; tidlig innsats, relasjonskompetanse, språk og realfag. Fokusområdet for året er «kompetanseløfte» hvor tema «inkluderende barnehagemiljø» er framhevet. Hamar kommune har også egne planer for ulike temaer, samt Bambini Montessoribarnehage har en egen stratgiplan

Kvalitetsplanen

Kvalitetsplanen bygger på Nasjonale føringer/mål, kommunale føringer og virksomhetens føringer. Kvalitetsplanen skal bidra til å gi barna et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet. Den skal sikre at alle barn får et godt og inkluderende læringsmiljø. Planen ligger på vår hjemmeside.

Tidlig innsats

Tidlig innsats Hamar kommune har et tverrfaglig og tverretatlig samarbeid for å sikre god utvikling hos barn. Vi samarbeider tett med helsestasjonen rundt enkeltbarn, etter samtykke fra foresatte.

Bambini Montessoribarnehage ønsker god og tett dialog med foresatte. Vi skal ha tilstrekkelig ressurser til å møte barnas behov. Vi observerer barns samspill og ivaretar barns medvirkning, og samarbeider med andre instanser. Vi bruker pedagogisk analyse som verktøy.

Realfag

Hamar kommune er en realfagskommune. Kommunen ønsker gjennom en felles realfagssatsing å utvikle det systematiske arbeidet med realfag i hele læringsløpet fra barnehagen og videre oppover i skolen. Barnehagen deltar i kommunen sin kompetanseløfte i temaene.

Tema: Kroppen min – eier jeg!

I tråd med rammeplanen ønsker vi å fremme barnas forståelse for egen kropp og deres evne til å sette grenser. Vårt mål er å skape et trygt og positivt miljø hvor alle barn

opplever bevegelsesglede, matglede, og sosialt og psykisk velvære. Vi vil bidra til at barna blir kjent med sin egen kropp, lærer om kroppens grenser, og utvikler bevissthet rundt både egne og andres følelser. Vi vil bruke Røde Kors' læringsopplegg "Min kropp – eier jeg!", tilpasset barnas modenhetsnivå, og gjennom ulike aktiviteter styrke barnas evne til å uttrykke behov og sette grenser. Dette er en viktig del av vårt arbeid for å forebygge uønsket berøring, vold og overgrep.

Relasjonskompetanse

Relasjonskompetanse er en forutsetning for å kunne etablere, utvikle, vedlikeholde og reparere relasjoner mellom mennesker, og det omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. (Spurkeland, 2015 & RP, 2017). Å omgås andre, skaffe oss venner, etablere nettverk, samarbeide og danne effektive grupper har sitt utgangspunkt i vår medfødte eller utviklede relasjonskompetanse. De ansattes oppgave er å være rollemodeller, samt legge til rette for vennskap, fellesskap og gode samspillsituasjoner barna i mellom.

Kompetanseløfte

Vi er med på faglig fokusområdet angående kompetanseløftet i regi av Hamar kommune. Dette innebærer at vi jobber aktivt med temaet "Inkluderende barnehagemiljø". Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er et av flere tiltak som skal bidra til at barn og unge får den hjelpen de trenger når de trenger det, enten de går i barnehage, grunnskole eller videregående skole. Barnehagen har fokus på fellesskap og vennskap for barnehageåret 2024/2025, og at alle barn skal ha et trygt og inkluderende læringsmiljø.

Fysisk aktivitet

I tråd med nasjonale retningslinjene for økt fysisk aktivitet for barn og unge, samt den nasjonale handlingsplanen for fysisk aktivitet 2020-2029, "Sammen om et aktivt liv", vil vi delta i kommunen sitt prosjekt angående barnehagers fokus på fysiske aktiviteter med å integrere mer fysisk aktivitet i våre daglige rutiner. Målet er å styrke barnas trivsel, motoriske ferdigheter og konsentrasjon gjennom regelmessig fysisk aktivitet. I løpet av året vil vi tilrettelegge for varierte aktiviteter som stimulerer både kropp og sinn, tilpasset barnas alder og behov, med et miljø som oppmuntrer til bevegelsesglede og utforskning.

Samarbeid med helsestasjonen

Barnehagene samarbeider med helsestasjonen i Hamar om 2-årskontakt. (Gjelder spesielt barn bosatt i Hamar). Barnehagen kartlegger i samarbeid med helsestasjonen barnets utviklingsområder for å sikre best mulig kvalitet på 2 – års kontakten.

Hvordan vi jobber for å nå disse målene:

- 1: Vi bruker montessoriprinsippene som en pedagogisk plattform i vår barnehage
- 2: Vi har et høyt kvalifisert personale. De fleste har videre- og etterutdanning innen montessoripedagogikk.
- 3: Vi har fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet og arbeider for forutsigbarhet og stabilitet blant medarbeidere.
- 4: Vi arbeider systematisk med språk.
- 5: Vi samarbeider med kommunale tjenester som logoped, PPT, BUP, barnevernet, Habiliteringstjenesten, NOK, Helsestasjonen, småbarnsteamet og politiet. Vi har fokus på et forbyggende arbeid både når det gjelder mobbing, krenkende adferd, å oppdage overgrep, støtte barns positive utvikling og stryke de voksnes kunnskap innen områdene.

Verdigrunnlaget i Bambini Montessoribarnehage

Verdigrunnlaget i vårt pedagogiske arbeid:

Barnehagen skal stimulere barna til å bruke og å utvikle egne evner og anlegg. Deres iboende potensiale og drivkraft skal gi dem et godt grunnlag til å bli selvstendige, konsentrerte, tolerante og skapende mennesker, med forutsetninger for å ta ansvar og ha omsorg for andre senere.

Normer og verden:

Vi ønsker å legge grunnlaget for at barna skal kunne utvikles som åpne og hensynsfulle mennesker, med evnene til innlevelse og samhandling med andre.

Fredstanken:

«Fred blant menneskene» er den røde tråden i Maria Montessori sitt budskap. Hennes metode er å styrke barnets evne til å konsentrere seg, oppnå selvdisciplin, selvtillit, tillit til andre mennesker og respekt for andre kulturer og meninger.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter (RP-2017).

Barnehagedeltakelse er på mange måter en trening i demokratiforståelse. Å få være en del av et barnefellesskap som ledes av et kompetente personale, fremmer følelsen av tilhørighet, respekt og forståelse for andre og bidrar til å utvikle sosial kompetanse. (St.meld.nr. 24 2012-2013).

Barns medvirkning:

Barnehagen skal legge vekt på at barna skal forstå hva demokrati er. Det skjer gjennom at barna selv, etter egen evne og modenhetsnivå, får ta ansvar for sine egne handlinger og for omgivelsene i barnehagen. Barnet skal gradvis og etter økende evne få mulighet til å være med på å påvirke virksomhetens innhold og arbeidsmåte. Barnets behov og interesse legger grunnlaget for utformingen av barnehagens miljø.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på (RP-2017).

Barnehagen skal synliggjøre mangfoldet som finnes i samfunnet, og respekten for ulike måter å tenke, tro og leve på. Den enkelte skal anerkjennes for den man er, og oppleve seg som en viktig del av fellesskapet på tross av hvor forskjellige vi er. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet, og synliggjøre variasjoner i verdier, religion, livssyn og familieformer.

For å kunne forvalte og utvikle morgendagens samfunn, er det viktig at barnet tidlig lærer verdien av å møte andre med respekt uavhengig av hverandres forskjeller. Barnet må lære å se seg selv som en viktig del av fellesskapet, hvor det man velger kan ha konsekvenser for fremtiden og andre mennesker. Nye teknologiske muligheter, økende migrasjon og miljøutfordringer er sentrale utviklingstrekk som ikke bare kan håndteres med kunnskap og kompetanse. Det kreves også et verdigrunnlag som rettesnor for mange av de valgene som hver og en må ta. (St. meld 19 (2015-2016))

Internasjonalt miljø:

Vi har mange nasjonaliteter representert hos oss. Dette gjelder både i barnegruppa og i personalgruppa. Rammepplanen understreker at det er mange måter å være norsk på, og at det kulturelle mangfoldet skal gjenspeiles i barnehagen.

Vi tematiserer dette blant annet ved å ha fokus på geografimateriellet, og at vi hvert halv år fordyper oss ekstra i et kontinent. Vi markerer FN-dagen, Internasjonale Fredsdagen, med flere.

Rundt Lucia, jul, fastelavn, påske og 17.mai tilbyr vi aktiviteter som er forankret i norsk tradisjon. Det er naturlig at disse høytidene markeres, siden de er tydelig manifestet i det norske samfunnet.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møte og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for å best mulig kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. (RP – 2017)

Alle barn skal ha samme mulighet til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen, uansett kjønn. Vi fremmer likeverd ved å vise respekt for ulikhetene som finnes både i personalet og i barnegruppa. Vi møter små og store på en likeverdig måte. Vi viser med ord og handling at vi har respekt for det som er ulikt, forebygger diskriminering og har fokus på menneskeverd og gode relasjoner.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen (RP-2017).

Holdninger og verdier, samt konkrete handlinger er viktig i miljøarbeidet. Barnehagen skal jobbe for å etablere sunne holdninger. Vi skal formidle kunnskap om natur, miljøvern og god praksis for et bærekraftig samfunn. Hamar Naturskole er en viktig bidragsyter i dette arbeidet, videre er vi i Bambini en «Grønt flagg» barnehage. Bambini deltar aktivt i «Montessori2030», og det viktige arbeidet med FNs bærekraftsmål.

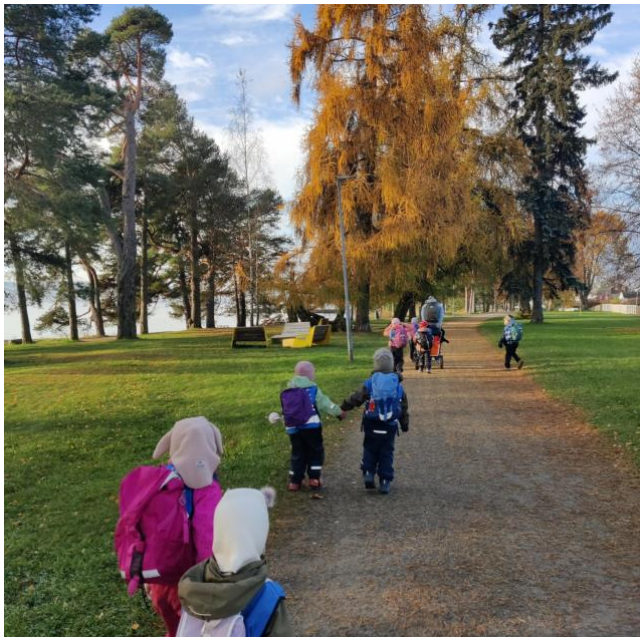
Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner (RP-2017). Vi serverer all mat og drikke i barnehagen. Maten skal være variert og representere et godt kosthold. Vi ønsker å skape et bevisst og positivt forhold til sunn mat, og at barna får være med i hele prosessen.

Utemiljøet i barnehagen er variert, og barna får mulighet til å utfolde seg på flere måter. Alle avdelinger har sin faste turdag, hvor barn følger naturen og opplever glede over å ta vare på den. Vi har ikke turdag i juni og desember.

Psykososialt barnehagemiljø

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

Vi som jobber i barnehagen har et særskilt ansvar for å ivareta barnas psykososiale miljø. Det ble i 2020 tilføyd et kapittel i barnehageloven, kapittel 8.

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Denne paragrafen er ny og gir regler om nulltoleranse og forebyggende arbeid i barnehagen.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

Denne paragrafen skal sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø og at alle som arbeider i barnehagen har plikt til å følge med og gripe inn hvis de får mistanke eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn
Denne bestemmelsen er ny og fastsetter en skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn (Barnehageloven, 2020).

Hamar kommune har en handlingsplan mot krenkende adferd for barnehagene. «Trygt og godt læringsmiljø».

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon.

«Skal vi oppnå en fredelig verden, må vi starte med barna!»

- Maria Montessori

Bambini Montessoribarnehage sitt innhold og formål

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset hvert enkelt barn og barnegruppen. Barnehagen skal legge grunnlaget for livslang læring og riktig danning. Vi skal være en rolig, trygg og stimulerende arena for alle barn. Vår visjon er å tilrettelegge et miljø hvor barna utvikler seg fritt! «Følg barnet!» sa Maria Montessori.

I barnehagen skal barna få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er med-skapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Barnas fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i aktiviteter, slik at materiell er tilgjengelig for barna.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er med-skapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Barnas fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i aktiviteter, og slik at materiell er tilgjengelig for barna. (RP-2017)

Omsorg

Omsorg handler om trygghet, tilstedeværelse og raushet. Omsorg skal være en del av barns hverdag i barnehagen. Kjentegn på god omsorg er et nært og tilgjengelig personale, som har evne og vilje til innlevelse og samspill. Alle barn trenger kjærlighet, trøst og kos. Barna skal møte tydelige og forutsigbare ansatte som anerkjenner deres følelser, tolker og støtter dem i å sette ord på hvordan de har det. Personalet i barnehagen skal hjelpe barna til å regulere følelser og atferd. Dette jobbes det aktivt med innen bevissthet på voksenrollen og satsningsområdet «det inkluderende læringsmiljøet i barnehagen».

Lek og arbeid.

Vi kaller barnas virksomhet for arbeid. Dette fordi vi ønsker å vise respekt for barnas virksomhet og det barna gjør. Barna skal få være aktive og arbeide med det de selv ønsker. Barnet skal ha frihet til å velge aktiviteter ut ifra interesser og egenskaper. Gjennom arbeid får barna utforske roller, grenser og aktiviteter. Barna kan velge å jobbe alene eller sammen med andre. Det skal være en indre glede i arbeidet for barna.

Kjennetegn for disse aktivitetene er at de er prosessorientert, indre motivert, frivillig og spontan. Gjennom utforsking av ulike aktiviteter og arbeid, utvikles språklig og sosial samhandling. Personalet skal planlegge og tilrettelegge slik at det blir tid og rom for disse aktivitetene. Det kreves kunnskaper, systematisk observasjon, og en bevisst holdning til voksenrollen, for å skape og bevare et godt arbeidsmiljø for barna.

Arbeidssyklus:

Det er viktig at barna får en uavbrutt arbeidssyklus. For storbarnsavdelingene utgjør dette 3 timer. Dette for at barna skal kunne oppnå dyp konsentrasjon og mulighet til fordyping.

Danning

Danning kan forstås som en kontinuerlig prosess som skjer i og med alle mennesker innenfor et sosialt og kulturelt fellesskap. Vi skaper oss selv og blir skapt i møte med andre mennesker, med kultur og historie, natur og samfunn. Det handler om hvordan vi forholder oss til verden og andre mennesker og hvordan vi blir forandret i disse møtene. Danning er en livslang prosess som handler om hvordan vi som mennesker utvikler evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Læring

I barnehagen foregår det både formelle og uformelle læringssituasjoner, og hele personalet skal ha et aktivt forhold til barnas læringsprosesser. Barna skal oppleve et stimulerende miljø i barnehagen som bidrar til at de får lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet skal støtte og anerkjenne barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og det skal gis utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Personalet skal skape et godt læringsfellesskap slik at alle barn får delta i egen og andres læring. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

er derfor et av satsningsområdene i Hamar kommune.

Jo mer barn er i balanse, jo mer er barn i harmoni med seg selv og omgivelsene rundt seg. Vi mener at dette er med på å forebygge mobbing på et tidlig tidspunkt. Videre har vi eget pensum for hvordan vi møter konflikter. Barna blir tidlig vant til å respektere andres arbeid og ta vare på aktiviteter. Vi har på alle avdelinger et «fredsbord» som blir aktivt brukt for å løse utfordringer. Her er barna en aktiv deltaker i konfliktløsning, og lærer seg å lytte til andre, samt å sette ord på følelser og handling. Hvordan dette utføres på de ulike avdelingene og hvor mye voksenstøtte barna trenger, varierer etter barnets modenhet og utviklingsnivå. På storbarn har barna hjelpevenn, hvor barna blir introdusert og får praktisk erfaring med å være hjelpsom.

Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal barna utvikle ferdigheter, kunnskaper og holdninger gjennom sosialt samspill med andre barn og voksne, slik at de opplever å bety noe for andre. Barns sosiale kompetanse styrkes i samvær med andre og er nødvendig for å kunne inngå i en vennskskapsrelasjon.

Å oppleve vennskap berører mange svært sentrale sider av det å være et menneske. Vennskskapsrelasjoner rommer både glede over å være sammen, glede over fellesskapsfølelse, opplevelse av å skape mening sammen og felles humor. Men det innebærer også mulighet for konflikter og utestengelse. Utvikling av sosial kompetanse

Barnehagens fagområder

Vi jobber etter montessoripedagogikken og dens faglige inndeling etter utviklingsstadier. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter (RP-2017)

Vi vil nå presentere fagområdene i montessoripedagogikken, og så et kort utdrag av de 7 fagområdene som

barnehagen er pålagt å følge, jfr. Rammeplan. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Hvert fagområde dekke et vidt læringsfelt og fremstår tverrfaglig. Flere områder er ofte representert samtidig i temaopplegg, og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet.

Slik jobber vi med fagområdene i barnehage:

Fag fra Pedagogiske fagplan for Montessoribarnehager til Rammeplanen:

Gjennom barnas daglige arbeid med materiell, presentasjoner og prosjekter, blir rammeplanenes fagområder godt dekket. Dette beskrives under progresjonsplanene som er utarbeidet for hvert utviklingstrinn.

Fagplan for Montessoribarnehager; Språk:

Nysgjerrighet og interesse for språk er viktig. Lytte, snakke, lese og skrive er de fire grunnleggende elementene i språket. Å lytte og lese henger sammen, det er å ta del i andre sine tanker. Å snakke og skrive er et middel for å uttrykke egne tanker.

Praktiske hverdagsaktiviteter:

Praktiske gjøremål med øvelser som stimulerer sansene, språket, intellektet og barnets egen kultur. Barnet skal oppleve innholdet i hverdagen som helhetlig. Barnet blir oppfordret til å være aktivt.

Hovedhensikten er å trene konsentrasjon, koordinasjon, orden, selvstendighet og utholdenhet. Barnet lærer seg å ta vare på omgivelsene og seg selv. Aktivitetene inneholder både grovmotoriske og finmotoriske momenter.

Sensorisk:

Materiellet hjelper barn til å utvikle sansene sine og stimulere til nysgjerrighet, samt å støtte opp om deres interesse for å utforske. Barnet absorberer kunnskap gjennom sansene. Barnet får mulighet til å gjenkjenne lukter, vekt, former, smak osv. og materiellet forbereder barnet på matematisk tenkning og senere læring.

Matematikk

Barnet får konkrete opplevelser av matematiske begrep. Det gjøres enkle øvelser der barnet utvikler forståelse for grunnleggende egenskaper i begrepene tall, mengde, geometriske former osv. I barnehagen jobber vi med konkreter, for å bygge opp forståelsen for abstrakte begrep.

Geografi og kultur

For å forstå seg selv og hvem vi er, må barnet forstå verden! Vi starter med helheten, før vi går inn på detaljene. Gjennom en vid kulturell forståelse oppnår vi toleranse og respekt for andre mennesker og kulturer. Montessoripedagogikken er religionsnøytralt. Barn skal møte ulike kulturer og verdensreligioner, og hovedfokus er på medmenneskelig respekt!

Vitenskap og teknikk

Natur og vitenskap er viktige innslag i barnehagen. Vi tar utgangspunkt i den kosmiske plan, hvor alt henger sammen. Barna skal ved å eksperimentere, være aktive og nysgjerrige, oppnå en forståelse for sammenhenger og videre forståelse for læring. Det jobbes mye med solsystemet, jordas historie og tidslinjer. Barna blir oppfordret til å undre seg, og lete etter svar selv.

Skapende arbeid

Barna skal kjenne gleden av å skape noe. De får uttrykke sine tanker og følelser gjennom bl.a. kunst, kreativitet, drama, dans og musikk. De blir kjent med ulike teknikker og materiell, og inspirert av ulike kunstnere og sjangere.

Harmoni og høflighet

Hvordan vi er mot hverandre og respekten for ulikheter er viktig! Vi håndhilser på hverandre hver dag, og har stort fokus på hvordan vi er mot hverandre og snakker med hverandre. Dette er en viktig del av dannelse, og av personlighetsutviklingen for å kunne tilpasse seg samfunnet for øvrig. Barna trenger gode rollemodeller! Barna skal få forståelse og respekt for alt i miljøet og naturen.

RAMMEPLANENS FAGOMRÅDER:

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse gjennom flere kommunikasjonsformer. Vi skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (RP-2017)

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal tilrettelegge for at barna kan tilegne seg gode vaner når det gjelder bevegelsesglede, matglede og matkultur. De skal kunne oppleve motivasjon og mestring utfra egne forutsetninger. Dette handler blant annet om å bli kjent med sine egne behov og kjennskap til hvordan kroppen fungerer. Personalet skal være aktive i å støtte og utfordre barna til variert fysisk lek. (RP-2017)

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barna estetiske erfaringer med kunst, kultur, og legge til rette for utforsking, fordypning og progresjon. Det kan omfatte ulike uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, film, arkitektur og design. (RP-2017)

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme barns forståelse for naturens egenart og behovet for å ta vare på naturen. Barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i viktigheten av å bevare biologisk mangfold og for bærekraftig utvikling. (RP-2017)

Bambini Montessoribarnehage gir barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i utforsking, læring og kreative prosesser. Dette for å bidra til at barna utvikler en etisk og helhetlig forståelse av digitale verktøy og muligheter tilknyttet teknologi i før, nå og fremtid. Barnehagens ansatte utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Antall, rom og form

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan oppdage, utforske og skape strukturer, forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og gjøre barna i stand til å oppdage matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur. De skal oppfordres til å være medskapende og kreative. Vi skal stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (RP-2017)

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn som speiler seg i barnehagen. Barnehagen skal skape interesse for mangfold og forståelsen for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål, skal barna få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal vi i barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (RP-2017)

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til sitt nærmiljø. Kulturelt mangfold og ulike levemåter er en del av dette fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere, og få begynnende kjennskap til menneskerettigheter. (RP-2017)

Barnehagens arbeidsmåter og metode

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning.

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. (RP-17)

Prinsippene i pedagogikken som legger grunnlaget for arbeidsmåten

- Tilrettelagt miljø
- Frihet og ansvar
- Individuelt tilpasset
- Konkretisering og motorikk
- Helheten og fredstanken
- Alt materiell er selvkorrigerende.

Dette er grunnprinsippene som vi i Bambini Montessoribarnehagen baserer vår hverdag på. Barnehagen har ulike aktiviteter og materiell som stimulerer barna på forskjellige områder.

Sensitive perioder:

Montessoripedagogikken tar utgangspunkt i at alle barn går igjennom de samme utviklingsstadier, men i forskjellig tempo. Dette kalles for sensitive perioder. Hvert steg barnet tar, bygger på de ulike erfaringer barnet allerede har. Barnet er sin egen læremester: «Hjelp meg til å hjelpe meg selv» sier barnet. De voksnes oppgave er å observere, støtte og legge til rette for at barnet kan utvikle seg selv.

Voksenrollen

En viktig del av montessoripedagogikken er observasjon og dokumentasjon. Det er barnet som skal være aktivt, og de voksne skal fungere som veiledere. Det er viktig med klare og tydelige voksne, som er bevisste på sin egen adferd, kjenner pedagogikken og fungerer som gode rollemodeller. De voksne i Bambini skal stole på barnet, og gi barna mulighet til selvstendig utvikling. Vi vektlegger kompetanse hos personalet og faglig oppdatering, og at alle ansatte har vært

Frihet:

Ved at barnet får frihet til å velge og følge barnets spontane interesse, skaper vi harmoni og arbeidsglede hos barnet. I et montessorimiljø skal barnet ha nok tid og rom, barnet skal selv fungere og finne egne løsninger på utfordringer.

Ikke frihet fra noe, men frihet til noe!

igjennom intern- eller eksterne montessorikurs.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. (RP-2017)

Observasjon

Observasjon er vårt viktigste arbeidsverktøy. Dette utføres kontinuerlig og legger grunnlaget for all videre arbeid, tilrettelegging av miljøet og presentasjoner for barna.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven, montessorifagplan og rammeplanen. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Det kan også bidra til en åpen diskusjon om barnehagens formål, innhold og oppgaver. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet. Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget (RP-2017)

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. (RP-2017) Vi har utviklet et eget loggføringssystem hvor alle presentasjoner blir registrert.

Progresjon

For oss i en montessoribarnehage er det utviklet en progresjonsplan for hvert utviklingsstadium. Vi ser på helheten og tenker et treårig løp for hver gruppe. Progresjonen syns godt i det tilrettelagte miljøet, og alt materiell har en progresjon fra enkelt til mer avansert, fra venstre mot høyre og fra konkret til abstrakt.

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. (RP-2017)

Pedagogisk analyse

Barnehagene skal benytte pedagogisk analyse i alt forbedrings – og utviklingsarbeid.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Sammen med foreldrene skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal ha barnets beste som mål.

Foreldrerådet består av alle foreldrene og skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at barnehagen og foreldrene skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ og skal uttale seg om saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet. (RP-2017)

Overganger

Tilknytting

Når et barn begynner i barnehagen, er det en stor overgang i barnets liv. Barnet får flere omsorgspersoner å forholde seg til. Barnehagen må derfor skape en god og trygg barnehagestart for barnet i samarbeid med foreldrene. Barnehagen har ansvaret for å legge til rette for dette, ved å organisere hverdagen slik at rutiner, rom og tid tilpasses de nye barna og deres behov. Både forskning og erfaringer peker på viktigheten av å bruke tid på en gradvis tilvenning for barnet. Generelt trenger yngre barn lenger tilvenningstid. Det er viktig at foresatte som følger barnet setter av nok tid i oppstarten for å kunne delta i noen av barnehagens aktiviteter og rutiner sammen med barnet og ellers være tilgjengelig den første tiden. I overgangen må det være tett dialog mellom barnehagen og hjemmet, slik at individuelle tilpasninger kan gjøres. Vi tilstreber å ha besøksdag for nye barn en gang pr uke siste måneden før barnet starter i barnehage. Dette for å bli kjent med ansatte og miljøet.

Innad i Barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (RP-2017).

Vi i Bambini har flere overganger, det vil si at barna går over fra småbarn til storbarn når de er klar for det, og ikke alle i august eller januar. I samarbeid med foreldrene skal barnehagen gi hvert enkelt barn mulighet til å utvikles ut ifra sine egne forutsetninger. For et barn er det mange overganger allerede tidlig i livet. Vi er opptatt av at det er foreldrene som kjenner barna best, derfor har vi ønske om en rolig og trygg tilvenning basert på tillit individualitet og observasjon.

Skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO.

Vi i Bambini samarbeider primært med Hamar Montessoriskole, som en naturlig del av vår helhetstenking. Vi har også god dialog og kontakt med andre lokale kommunale skoler.

Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. (RP-2017).

Vi følger Hamar kommune sine rutiner for samarbeid rundt skolestart for de eldste barna i barnehagen. Barnehagen har gjennom året skoleforberedende aktiviteter med fokus på basisferdigheter på alle utviklingsområder, som for eksempel sosial kompetanse og språkutvikling. Vi utveksler informasjon til skolen, etter samtykke fra foreldrene.

Andre samarbeidspartnere

Vi samarbeider tett med oppvekst og opplæring i Hamar kommune, andre lokale barnehager i nærmiljøet og montessorienheter i Innlandet, nasjonalt og internasjonalt.

Vi er en samarbeidspartner til utdanningsinstituttet Duhovka Institut, Praha som er en godkjent AMS utdanning. Duhovka disponerer våre lokaler og materiell i undervisning av framtidige montessoripedagoger. Videre har vi studenter fra Universitetet i Sørøst-Norge, Waterpark Montessori International og andre utdanningssteder innen Montessori.

Vi har praksiselever fra videregående innen Barne- og ungdomsarbeiderfag, vi samarbeider med fylket angående lærlinger, med Mjøsanker, samt andre utdanning og rekruteringsbedrifter.

Spesielle datoer for barnehageåret 2024/25:

Planleggingsdager:

15. og 16. august 2024
29. november 2024
31. januar 2025
02. mai 2025
30. mai 2025

Behov åpen ferie:

Høstferie: Uke 41. Bemanning etter barn.
Juleferie: Behovsåpent 27. og 30. desember. Bemanner etter barn.
Vinterferie: uke 9. Bemanning etter barn.
Påskeferie: Behovsåpent 14. og 15.april. Bemanning etter barn. Onsdag 16.april 2025 er barnehagen stengt.
Ved behovsåpent må det være mer enn 12 barn for at vi er åpen!

Stengte dager og sommerstengt:

Barnehagen er stengt på planleggingsdagene. Vi har også stengt 23. desember og onsdag 16.april 2025.
Sommerstengt uke 28, 29 og 30 i 2025.

